

Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu Nalunaarusiaq 2015

(Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)

Tamatta atorfissaqaratta aamma tamatta inuiaqatigiinni kalaallini inissaqartitaasariaqarpugut. Nunatsinni inuit misigisimassaagut inuiattut ataatsimoorfissaqarluta amqip qalipaataa, oqaatsit upperisaq assigiinngissutsilluunniit allat tunngavigalugit immikkoortitaanata. Inuiaat anersaakkut kinaassutsimikkullu sanngisuut tassaasariaqarput inuit assigiinngisitaarnerannik nukittoqquteqarlutik ingerlaartut aamma inuiannik allanik suleqateqarsinnaasut, soqutigisat pisariaqartitallu angunissaannut suleqateqarsinnaasut.

Inuit Ataqatigiit aallartinnerminniit namminiilivinnissamik anguniagaqarnek, nunamillu piginnittussaannita qulakkeerneqarnissaa pingaarnertut qitiutillugit ingerlatsisimanerat massakkut suli attackipput politikkitta ersersippaa. Kikkut tamaasa neriorsoqattaangilagut, aamma pisaajortornissaannik neriulussinnarteqattaarnagit nunamik nammaqataanissaannik akisussaaffeqartumillu oqartussaassuseqarnitta annertusarnissaannik siunertamut paasinnin-nissaat anguniarparput. Akissaqassuseq namminiilivinnissamut aalajangiisuummat, nerior-suinikkaap namminiilivinnissamik suaartartuarnera piviusuunngilaq. Neriorsuuterpassuit akissaqassusermik apparsaajuarmata.

Tassami nunatsinni aningaasarsiornikkut imminut napatinnissarput angujumagutsigu inuit kikkut tamarmik suleqataanissaat pisariaqartipparput. Pisussaaffigaarput isummersuinnarata aamma suliaavut ilisimassagivut, nunallu siuttui tassaasariaqarput naalakkersuinikkut aqquser-niortussat. Oqallinnerni isummersornernilu ilusiliisussat, aamma sumut ingerlasoqarnissaannik siulersuisussat. Qanortoq isuma tamanna tunngavissaqqissoq nunatta naalakkersuisuisa timitalerasuarlissuk. Akinaveersaarnek oqaaseqarumanginnerlu unittariaqarput.

Inuiaqatigiittut naalakkersuinermit alloriarfissavut tulliit periarfissanik nutaarpassuarnik ammaassissapput, akisussaaffinnillu nutaanik nassataqartussaapput. Ileqquliutiinnakkavut sungiusimasavullu arlallit aamma allanngortittariaqarpavut. Inuiaqatigiittut naalakkersuinikkut siulersorneqarnerput innuttaaqatigiittullu ikorfartoqatigiilluta suleqatigiissinnaanerput aalaja-ngiisuulluinnartussaapput ilumut inuiattut anguniakkavut siunissami angujumaarnerigut.

Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarut kingumut naqissuseeqqippoq ullumikkutut nunatta ingerlanera tunngavigeqqissallugu periarfissaanngitsoq. Nunarput torrallatamik nammaqatigiinnermik tunngaveqarluni qangaaniilli ineriartortitaq allanngorpoq. Tamatumani aamma Aningaasanut Inatsit kiisalu Aningaasaqarnermut siunnersuisooqatigiit saqqum-miussaata uppersaatitut aamma takussutisseeqataapput.

Naalakkersuisooqatigiit siuttutut iliuseqartariaqalerput. Pisariaqarluinnalerpoq akileraar-tarnikkut aqqissuseqqinnissarput. Inuit atugarliorujussualissanngippata sulisoqartariaqarpoq. Oqallinnerit paasititsiniaanerit aningaasaqarnittali inuiaqatigiinnut uatsinnut tatisilerner

sammineqartariaqarpoq. Neriorsuuterpassuit kisiisa innuttaasunut tusarneraatitut oqaatigeqattaaginnarlugit ingerlaneq piviusumik ingerlatsinermik taarserneqartariaqalerpoq.

Aningaasarsiorneq nutarterinerlu

Ukioq 2014-ip naanerani nunatta aningaasarsiorneq qanoq inissisimaneranik ersarissumik takussutissinneqarpugut. Takuarput suliffeqarfiit A/S-itut ingerlatsiviusut naatsorsuutaasa inernerisa takutimassuk nunatsinni atukkat nikingaannaratik aningaasat ingerlaannerat aamma equngasorujussuarmik sammiveqartoq. Aamma takuarput naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutaanni aningaasarsiorneq iliuusissatut pilersaarutit qanoq uniutsiginerat, tamannami uppersaataissaqalermat. Tassalu pisuut pisuunerulernissaat anguniarneqartoq uppersarsinnaaleratsigu.

Grønlandsbanki angusarissaarluarpoq, inuussutissarsiorneq iluanaarutiniq pissarsiluaarsimanerat tamatumani tunngavileeqataasutut tikkuarneqarpoq. Royal Greenland aamma angusarissaavissorpoq suliffeqarfippassuillu A/S-tut ingerlatsiviusut ataatsimut isiginnilluni nalilissagaanni ajuissortumik angusaqartutut oqaatigineqarsinnaangillat.

Naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutaat malillugu imaaliorniartoqarpoq "Pisuut suli pisuunerulersillugit selskabsskat apparneqassaaq, suliffissuit inuiaqatigiinni nammaqataanerat millisillugu. Illuatungaani pissakinnernut ilaqutariinnullu pisariaqartitsisunut, aamma peqqinnissaqarfimmi isumaginninnerullu iluani pisariaqartitsisut atugassarititaasut apparsaaffigalugit. Siusinaartumik sulisinnaajunnarnersiaqartut sulilerseqqillugit aamma utoqqalinersiaqartut ukiui qaffallugit naalakkersuisunit sipaarfigineqalerput. Allatut oqaatigalugu pissakinnerit pisariaqartitsinerusullu aallerfiginiarneqarput pisuut imaluunniit pisariaqartitsinnginnerusut oqilisaannarlugit.

Inuit Ataqtigiit isumaqataangilluinnarpugut pissusiviusunut naleqqutinngitsumik aningaasaqarnikkut politikkeqartoqarmat. Tamatta nalunngilarput suliffeqarfiit pineqartut amerlanerpaat illoqarfinni anginerni inissisimapput. Aningaasarsiornerup silarsuaani imaalissaaq illoqarfiit isorliunerusut illoqarfinnut qitiusunut ingerlalluartaunullu aningaasanik tunniussaqaarnerulissasut, nunaqarfiit illoqarfinniit pilliuteqaarnerussasut. Tamanna paasissallugu ilisimatuujuunissaq pisariaqanngilaq.

Akilerartarnikkut nutarterineq – naligiinnerulerneq

Kisianni pisariaqarpoq nunatsinni inuit inuttut aningaasarsiornerat qiteralugu akilerartarnikkut aqqissuussinissaq. Inuit atukkamikkut naligiilivissorsinnaangikkaluartut atugarissaarneq qaffatsinneqassappat naligiinnerusumik atugassaqaartitaaneq inuk qitiutillugu aqqutissiuunneqartariaqarpoq. Tamanna isumaqanngilaq tunioraaginnarluni eqartumik siunertaqanngitsumillu aqqissuussineq. Killormut inuit periarfissinneqassappat sulinermut kajuminnerulersillugit, aamma sulinerup suliffissaaleqisuunermiit akilersinnaanerulersinneratigut aqqissuussinissaq avaqqunneqarsinnaangilaq.

Akilerartarnikkut assigiimmik atugassaqaartitsineq aamma siunissami allaffissornikillisaanisamat aqqutissaasoq Inuit Ataqtigiit isumaqarpugut. Pisariaqarsoraarput aamma siunnersuutiginiukuarput kommunit tamarmik assigiimmik akilerarfiulersinneqarnissaat. Tassami imaappoq kommunit ingerlalluartaat atugarissaartullu akinik appasinnerpaanik atugassaqaartitaasarput. Kommunillu atugarliortut inuussutissarsiorfeqaannginnerusullu tassaasarput akinik qaffasissunik atugassaqaarfiullutik ingerlatsiviusut. Nalunngilarput aamma taakkuummata

isumaginninnikkut eqqugaanerpaasartut. Pissutsit taamaannerat Inuit Ataqatigiit eqqarsartaa-sitsinnut naapertuutinngimmat, partiit allat qanoq isumaqarfigineraat kingumut apeqqutigeq-qissavarput.

Tassa avaqqussinnaangilarput! Piffissanngorpoq, aamma kinguarteqqissinnaangilarput akileraartarnikkut aqqissuuseqqittariaqarpugut. Inuit Ataqatigiit naalakkersuisunut sakkortuumik kaammattuutigaarput suliassaq aallarteqqullugu, taamaaliornikkut inuit atugarliornerulinnginnissaat aqutissiuukkumagatsigu. Tassami naalakkersuisoqarfik suliassap aallartinnissaanut aalajangiisuulluinnartuuvoq. Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq suleqatiseraatsigit nutaamik akileraartarnitta tunngavilersornissaanut.

Kommunit kattunnerat naligiissaarinerlu

Inuit Ataqatigiit akileraartarnikkut aamma kommunit akornanni naligiissaarinermut aningaa-saliissutitik agguaariaatsimut tunngatillugu aqqissuuseqqinnissaq tunuarsimaarfiginngilarput. Tunuarsimaarfigisarpulli unaavoq, erseqqissumik ilusiliinissamat najoqqutassa qarani naligiis-saarinermik taallugu aningaasanik kommuninut agguaassiniarneq. Naligiissaarinaq pineqar-toq kommuniua? Imaluunniit kommunimi innuttaasunut ataasiakkaanut atugassarititaasut naligiissarniarneqarpat? Imaluunniit Naalakkersuisut allarluinnarmik tunngaveqarlutik naligiissarineq ingerlanniarpaat?

Erseqqissumilli nalunngisarput aningaasanut tunngassuteqarmat ilanngutissavara, tassalu, suliassat taamak annertutigisut taamak pipallataatigisumik naalakkersuinikkut suliariniar-neqaraluarnerat akuerineqarsinnaangilaq. Pipallatamik allannguiniapiloorneq tunngavilersor-luagaangitsoq kommunit suleqatigiinnerannut, kattuffeqarnerannut, aamma paaseqatigiin-nerunissamat piffissaqarniarnerannut innarliivoq. Naalakkersuisut ataatsimut akisussaasutut pisussaaffimminik torersumik naapertuilluartumillu aqutisimannginnerat isasoortitsisoq Inuit Ataqatigiinniit sakkortuumik uparuarparput. Qulangersimaarinnilluni isumaqatigiiffiusumillu naaperiarfissarsiornani aqutsineq killormut katersuutsitsiniarnermut sangutinneqartariaqarpoq.

Kommunit kattunnerisa kingorna nalilersueqqissaarnissaq pisariaqalivippoq. Pisortatigut sullis-sinerup inunnut sunniutaat, aamma kiffartuussinerup oqartussaaqataanerullu innarlerneqan-nginnissaat qulaqqeerneqarsimanersoq pisortatigut qulaajarneqartariaqarpoq. Inuit Ataqatigiit pingaaruteqarlunnartutut ilanngukkusupparput kommunitoqqani aningaasat ingerlaarnerat qanorlu aannertutigisinnaanerat misissuiffigineqassasoq. Inuit Ataqatigiinniit isumaqarpugut pissusissamisoortoq misissussallugu kommuunutoqqani kommuunerujussuanngortunilu aningaasat ingerlaarnerat qulaajassallugu. Tamanna tunuliaqutaralugu nalilersortariaqarparput kattussuunnerup kingunerisaanik allannguutit kiisalu qanoq innuttaasunut sullisiminermi kinguneqarsimanersut ilanngullugulu piffinni ataasiakkaani ineriartortitsinissamat periarfissat.

Kommunit kattunnerisa kingorna kommunitoqqat killeqarfigisimasaat atorunnaarmata sanaar-tugassanut suliariumannittussarsiuussisarneq suliffeqarfissuit ajugaajuaannalernissaannut ammaassisoq allanngortinneqartariaqarpoq. Suliffeqarfissuit illoqarfinni qitiusoqarfinniittut illoqarfinni mikinerusuni suliffeqarfiuteqartunut ipisitsipput. Taamaalilluni suliffissaaleqineq annertusiartorpoq, suliffeqarfiillu mikinerusut matoorarnerat tamatsinniit arajutsisimane-qanngillat.

Naalakkersuisunut apeqqutit: Kommunit kattunnerisa kingorna 219 mio.-inik sipaaruteqarnissaq siunertaasutut anguneqarsimava? Illoqarfiit anginerit illoqarfinnut mikinerusunut kivitsinissaannik siunertaq anguneqarsimava? Inuit oqartussaaqataanerat

toqqaannarnerusumik sunniuteqarsinnaanermik timitaliinissamik siunertaq anguneqarsimava? Nunaqarfinni illoqarfinnilu inuit ataatsimut atugaasa pitsaanerulernissaat kommunit kattunnerisigut anguneqarsimappat? Apeqqutit ajornanngitsumik akineqarsinnaapput, kisianni pisortatigoortumik suli takussutissartaqannginnerat assut ilungersunarpog. Taamaammat naalakkersuisut aasaru juulimi naliliisoqarnissaannik neriorsuuteqarmata Inuit Ataqtigiiinnit iluarisimaarparput. Neriulluta isummernissamat tunngavissat ersarissut saqqummiun- neqarumaartut.

Sanaartorneq - inissaaleqineq – inigisat akii qaffakkiartortut

Ineqarneq pillugu oqallittoqartillugu nunatta ineqarneq pillugu ersarissumik politikkeqan- nginnera uparuagassat siullersaraat. Nalunngittariaqaraluarparput ukiut qulit tulliuuttut inuit atugarissaarnerulissappata ineqarneq pillugu iliuusissat qanoq ittut anguniassanerlutigit. Inuit Ataqtigiiit angorusutatta ilagaat initaarnissamat tapiissutit akissaqareersunut tapiissutaanatik akissaalatsisunut sammitinneqalissasut. Tapiineq pisariaqartitsisunut tapiinerussaag.

Inissiani oquk aserfallakkiartornerlu inunnut atuisunut peqqinnangeqisoq akiorniarlugit aserfallatsaaliinermut iluarsartuussinermullu aningaasaliissutinik pilersitsisoqassasoq kissaati- gaarput, arlaleriarlutalu oqallisissiaq una aqutigalugu qaqittarsimallutigu. Aamma pisariaqar- poq ineqarneq pillugu ingerlatseqatigiiffimmik pilersitsisimaneq akilersinnaanerpaamik aaqiinerusimanersoq nalilersortissallugu.

Ukiut tamaasa ingerlatseqatigiiffik sunaluunniit A/S-itut ingerlatsiviusoq sinneqartoornissamik anguniagaqartussaavoq, ineqarnerlu inuit qanoq atugaqarnerannut taamak aalajangiisooqataa- tigoq aningaasaqarnikkut pissutsit pisortanik imaaliallaannaq pissarsiarineqarsinnaasan- nginnerat assut ajornartorsiutaavoq. Ukiorpasuarni pisariaqartinneqarsimavoq Illuut A/S-imi sulinermi sinaakkutissat naatsorsuutigarpullu tamanna Naalakkersuisut naammassissagaat. Iliuuseqarnissaq pisariaqarpoq.

Inissaaleqinerup akiorniarneqarnera naalakkersuisunit sakkukillisarneqarnera Inuit Ataqtigiiin- niit uparuassavarput. Inissaaleqineq suli annertoqaaq, maani Nuummi inissaaleqisutut nalunaarsorneqarsimasut 1400-ut misserpiaaniipput. Taamaattorli inissialionermut aningaasaliissutit 130 mio.-nit missarpiaannik appartinneqarnissaat naalakkersuisut siunner- suutigaa. ilanngulluguli sanaartornermut aningaasaliissutit illoqarfinni isorliunerusuni arlalinni nungutinneqarnissaannik naalakkersuisut siunnersuuteqarnerat eqqarsarnartoqartipparput.

Utoqqalinersiallit amerlisut - Sulisinnaasut ikilisut

Qujanartumik nunatsinni inuit inuuneqqortusiartornitta malitsigisaannik utoqqalinersiaqartut amerliartorput. Imaappog, qujanartumik utoqqaat atugarissaartinniagassavut amerliartorput, illua-tungaanilu sulinermik inuussutissarsiuteqartut akileraarutitigit nunatta karsianut pissarsissutaasartut ikiliartorput. Nalunangilaq aningaasarsiornikkut allatut aqqissuussisaria- qalersugut, aamma nutarterisariaqalersugut.

Aningaasarsiorneq siuarsarluarneqassappat inuit sulisinnaasut tamaasa pisariaqartippagut. Suliffissaaleqisut amerliartorput, nunattalu avataaniit sulisussatut tikisitat ilinniarsimangitsut aamma amerliartorput. Imaappog, naalakkersuinikkut pikkorliortoqarpoq tamatta akisussaaffi- gisatsinnik. Taamatut ingerlaannarsinnaanngilagut. Inuit Ataqtigiiinnit kaammattuutigissa- varput naalakkersuisut kommunit peqatigalugit sukaterinissaq piaarnerpaamik iliuuseqarfigeqqullugu.

Tassami ukiumut inuit 250-it misserpiaat tikisitatut suliartortut kommuninit akuerineqarsimasarput, taakkualu 25%-ii ilinniarsimangitsut tikisittarpavut. Taakkua suliassamut immikkut ilisimasalittut tikisitatut oqaatigissallugit pissusissamisoorsorinangilaq. Nunaqavissummi sulinermik inuussutissarsiuteqartut 40%-ii sinnerlugit akit appasinnerpaaffissaat ataallugu aningaasarsiaqarput. Suliffissaaleqisullu amerliartuinnavillutik, taava ilumoorsinnaangilaq nunatta avataaniit ukiumut 250-it tikisillugit suliartortittariaqartarnissaat.

Suliassap aallartinneqarnissaa Inuit Ataqtigiinniit naalakkersuisunut nukingisaarutigaarput. Massakkut naalakkersuisut kommunit peqatigalugit apeqqut oqallisaaqisoq iluarsiivigisariaqarperpaat.

Inuussutissarsiorfiit nunatsinni pioreersut nunatta avataanut aningaasartuutigisartagaat misissuiffigineqartariaqarput. Pisortat suliffeqarfiutaat ingerlatseqatigiiffiillu inuiaqtigiinnit pigineqartut eqqarsaatigalugit aningaasartuutit sapinngisamik nunatsinni uninngatinneqarnissaat anguniarneqartariaqarpoq. Inatsisartunut ilaasortap naalakkersuisunut apeqquteqarnera naalakkersuisunit akineqartoq malillugu Namminersorlutik Oqartussat illuutinut, sulisunut il.il. sillimmasiinernut aningaasat qanoq amerlatigisut akiliutigisarneraat apeqquteqarmat naalakkersuisut akipput 32,5 mio.-nit sillimmasiinermuinnaq atorneqartartut. Malugalugu 32,5 mio.-nit pineqartut Namminersorlutik Oqartussaniinnaq ukiumut aningaasartuutaasarmata.

Aatsitassat – Inuussutissarsiornikkut nutaaliorneq

Inuussutissarsiornikkut nutaaliornissaq pisariaqarpoq, inuussutissarsiutilli pioreersut aamma nutarternerisigut aningaasarsiornikkut akilersinnaasunngorsaaneq patajaallisaanissarlu aamma pisariaqarpoq. Savaateqarneq uumasuuteqarneq nunalerinerlu, minnerunngitsumik imminent pilersorneq ataatsimut isigalugu siuarsaanissaq pisariaqavippoq. Oqaaseqaat iluatsillugu Inuit Ataqtigiit aammaarluta savaateqarnermut aningaasaliissutit 15 mio. kr.-inik amerlineqarnissaannik siunnersuuteqarnerput matumuuna apuuteqqippara.

Suliffissaaleqineq akuersaarneqarsinnaangitsumik annertusiartorpoq. Tamanna kommunit aningaasaqarnerannut kisimi sunniuteqanngilaq. Aamma ineqartut inigisaminnit anisitaasut amerlipput, kommunit isumaginninnikkut aningaasartuuteqarnerulerput, nunatta karsia akileraarutitigut isertitakinnerulerpoq, aamma meerarpassuit inuusuttorpassuillu inuunerannut sunniuteqarpoq.

Tassami inuussuttut amerlavallaarujussuartut aamma ilinniarnerminnik unitsitsiinnarsimasut arajutsisimaneqanngilaq. Tamatumani aamma pissutaasimanerpa ilinniarnissaq kingulliullugu suliffeqarfinni sulinerup akilersinnaanerunera pissutigalugu ilinniarnissap tunullinneqartalerneranik?. Taamaalilluni ilinniarsimasut aamma suliffiginnaasaat inuusuttunik ilinniarsimangitsunit suliffigineqalersimanerpat? Akissutissaq naalakkersuisunit misissugassaqqippoq.

Nunatsinni inuussutissarsiorfinnik nutaanik pisariaqartitsisoqarnera suliffissaaleqisut amerlassusaasa uppernarsarpaat. Uggornaqaaq inuussutissarsiutinik suliffissanillu pisariaqartitsinerpaaffitsinni aatsitassarsiornissamut kajumillutik aningaasaleerusuttut nunatsinnut tatiginninnerat taamak sakkortutigisumik innarlerneqarmat. Naak aningaasat nunatsinni sulisinneqarnissaat pisariaqarluinnaraluartoq nunatta avataaniit kajumittoqarnera ukiuni kingullerni sakkortuumik innarlerneqarpoq.

Kalaallit Nunaata aatsitassarsiorfissatut kajuminnassusaa aningaasaliisartunit naliliineq malillugu nr. 9-imi nunarput inissisimagaluarluni massakkut nr. 41-mut apparujussuarnera assut ilungersunarpoq. Tamanna pitsaanngilaq, isumaqarpugulli maani nunatsinni nutaamik eqqarsartariaqalernitsinnik aallarniutaasinnaasoq aatsitassarsiornerullu inuussutissarsiuutitut ineriartortinnissaa nunatsinni inuit innuttaassuseqartut aallaavigalugit inerisaanissamik tunngaveqalersinnissaa aallartisavissorneqassasoq Inuit Ataqatigiit kaammattuutigaarput.

Aatsitassarsiornermik inuussutissarsiuut inuiaqatigiit uatsinnut aallaavigaluta ineriartortinneqassappat pisariaqarpoq nunap inuisa pisuussutiminnik iluaquteqarsinnaanerit assut nukittorsarneqassasoq. Pinnerasaasiassanik katersisartut nunatta pisuussutaanik naleqarnerulersitsinermikkut nunatta inuisalu aningaasarsiornikkut oqilisaanneqarnissaannut suleqataanissaat aqutissiuunneqartariaqarpoq. Tassa pinnerasaasiassat nunarsuatsinni nalituumik niuerfinnut aningaasarsiornermullu aalaakkaasumut patajaassuseqalersitsissappat.

Tamatta nalugunanngilarput nunarsuarmi aningaasarsiorneq ajalusoortillugu aningaasaa-tilissuit aningaaserivinniit pinnerasaasissanut aningaasaliinermut sangusarnerat. Nunallu pinnerasaasiassanik suliaqarfiusut tunisassiorullu tassaalersarput aningaasarsiornikkut pakasaruminaatsut. Taamaalilluni pinnerasaasiassat niuernermut tunngatiinnarnagit aamma aningaasarsiornikkut nunap patajaassuseqalersinneqarnissaannut isumalerujussuupput.

Inuit Ataqatigiit oqaaseqaaterput iluatsillu erseqqissassavarput siunnersuutigissagatsigu aatsitassarsiornermi pinnerasaasiassat pineqartillugit nunaqavissut pinnerasaasiassanut piginneqqaartussaanerit anguniarlugu suliniuteqarnissaq. Tassa allatut ajornaqaaq, suliaassat nammineq naammassisinnaasagut nammineq suliarissavagut inuiannut allanut imissutiginagit. Inuiaat namminiilivinnissamik anguniagaqartut namminneq ineriartortitsisinnaanerit ukiuni makkunani sakkortusisamik ineriartorteqqinneqartariaqarpoq.

Tunisassianik suliffissanillu annertusaaneq

Aalisarnermut politikki tassaannaanngilaq aalisarneq pillugu inatsit. Aalisarneq nunarsuup sinneranut politikkeqarnitsinnut, atugarissaarnitsinnut, aammalu nunarsuarmioqatitsinnit pisariaqartinneqarnitsinnut allarpassuarnullu erfalasoraarput. Aalisarnermi periarfissarpassuit inerisinneqarsinnaasut kuseriarniminiinnaat aningaasarsiorfigaarput annertusaasariaqarpugullu.

Aalisarnikkut ingerlatsineq ajunngilaq, aalisarnerullu aningaasarsiornikkut pissarsissutaanera aamma ajunngilaq. Taamaakkaluartoq nunatta aningaasaqarnera unamminartorsiorfiuvoq. Aalisakkanik isertitagut apparialuarpata qanormita pisoqassava? Aningaasarsiornerput pitsaanngitsumik inissisimavoq. Aningaasarsiorfinnik nutaanik pilersitsariaqarpugut. Pisariaqarsinnaavoq aningaasartuuteqaqqaarluni aningaasarsiorfinnik nutaanik pilersitsinissaq.

Nalitunerusumik niuerfinnut appakaannissaq anguniartuartariaqarpoq. Aamma taamaappoq aalisarnermik inuussutissarsiuut eqqarsaatigalugu. Aalisarnermik inuussutissarsiuut tassaasariaqaraluarpoq ilinniartissarpassuarnik piginnaanerpasuarnillu nassaassarsiorfik ineriartorfiusoq. Nunarsuup sinneranut niuernikkut ilinniagassat nutaaliarfissarpassuillu pigaagut, kisianni atunngilagut.

Aalisarnermi imaani aalisariaatsit sungiusimasatta avataatigut nutaaliarfissarpassuit pigaagut, atunngilavut aningaasalersunngilagullu periarfissaalersikkumallugit. Aalisakkkat perlukuinik allanillu sungiusimanngisatsinnik tunisassiorsinnaaneq, nutaalioneq aamma aningaasarsiorfe-

qalersinnaaneq tusartuarparput allat iluatsissimagaat, misileraanerpullu uninngasutut oqaatigi-neqarsinnaavoq.

Piumassuseqarnerusariaqarpugut! Matut ammarneqarsinnaasut ammartariaqarput, aallartitto-qartariaqarpoq. Nunatta aningaasaqarnera ajulusoorpat ajalusoortut tassaassapput maani nunami meerartavut, inuusuttortavut aamma utoqqartavut. Kalaallit Nunaat akisussaas-suseqarluta nutaaliornermillu isumalluarluta ingerlattariaqarmat suleqatigiinneq aqcutissarput tassaasariaqarpoq, isumaqatigiiffiit aqcutigalugit sulineq.

Ilinniartitaanerup toqqammavia naak?

Ilinniartitaaneq siunissami qaammaasaqalernissamut suliassanillu aallussinissamut piginnaanernik katersuiffiuvoq pingaarutilik. Nunatsinni ilinniartitaaneq aningaasalersor-luarneqarpoq. Ima aningaasalersorluarneqartigaat allaat inuiaqatigiinni pisariaqartitat allat pilliutigalugit aningaasalersuineq annertusarneqarsimavoq. Pissutsillu taamaattariaqar-tutuinnaq isigilerneqassanngippata nutaamik ilinniartitaanermut aningaasalersueriaaseq nalilersuiffigeqqinneqassasoq Inuit Ataqaatigiit isumaqarpugut.

Naluneqanngilaq Ilinniarfiit qaffasissut ilinniarfiillu qaffasissorujussuunngitsut ataatsimut aningaasalersorluarneqarput. Aamma nalunngilarput ilinniarfiit taakkua qimalaarlugit meeqqat atuarfii sammineqaleraangata aningaasassaalatsineq oqallinnerni tamani "unittoorutaasut" aporfiulertarpoq. Allatut oqaatigalugu ilinniartitaanerup sorlaqarfia, tassalu meeqqat atuarfii siullertut isumannaarneqarnissaa suli iluatsinneqanngilaq.

Taamaattussaannartut isiginagu ilinniartitaaneq atuartitaanerlu meeraq qitiutillugu ineriartorti-tsiyussappat aningaasalersueriaaseq nutaamik nalilersorneqartariaqarpoq. Aamma tamatta nalunngilarput massakut allaffissornerup silarsuaanut ilinniartitsinerit aningaasalersorne-qarnerat annertoorujussuusoq. Naak politikikkut namminersornermilu anguniagassatut siunertat annertunersaat inulerinermi aatsitassarsiornermi inuusutissarsiutinullu nutaanut allanut sammitinneqarnissaat sakkortuumik kaammattuutaagaluartut.

Ilinniartitaanermut politikki siunissamilu sulisoqarnikkut anguniakkat ataqaatigiimmik siunertalimmillu nalilersuiffigalugit nutarterneqarnissaat pisariaqarpoq. Mianersuuttariaqarmat inuusuttut ilinniarsimasut siunissami nunatta avataani suliffissarsiortuunnginnissaat. Taamaammatt aamma pingaaruteqarluinnarpoq pisortat suliffeqarfiini atorfinitsitsinerimut politikkimik pilersitsinissaq. Siunertaasariaqarmammi inuit nunaminni namminneq aqutsiler-nissaat.

Inuit Ataqaatigiit maluginiarparput suliassaqarfippassuarni naalackersuinikkut ineriartortitsineq arlalitsigut namminersulernitta suliakkiissutitaanut naapertuuppallaanngitsunik sammivilersor-neqartoq. Namminersorneq pillugu isumasioqatigiinneq taassumalu kingorna ataatsimut siunnerfeqarneq amigaatiginarsisoq malunnarpoq. Nunatta illernit suut tunngavigalugit siuarsarnissaa atorfilittanik aqutaanani, politikikkuinnaarluni aqutaanani, innuttaasunit tamanit ataatsimut aqutaalluni inerisarneqartariaqarpoq.

Aningaasaqarnikkut aqutsineq – Naalackersuilluarnerlu

Naggasiutigalugu Inuit Ataqaatigiit erseqqissassavarput, naalackersuisut aningaasaqarnikkut sukaterinissamik siunnerfeqarnerat isumaqatigigatsigu. Pingaaruteqartilluguli ilanngukkusup-parput ulluinnarni aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu, pingaartumik ukiuni kingullerni

naalackersuisoqarfinni pisut tupaallannartut eqqarsaatigalugit kukkundersuisoqarnerup sukateriffiqineqarnissa Inuit Ataqatigiinniit inassutigissagatsigu. Angujumasarput tassaavoq inuiaqatigiit aningaasaataasa eqqortumik tutsuiginartumillu atorneqarnissaat.

Qujassutigaarput politikikkut aningaasaqarnikkullu sammiviit pillugit oqaaseqarsinnaagatta. Tamassi oqallilluarnissassinnik kissaappassi Inatsisartuni naalaartartullu akornanni.